

Un gegant en el món editorial català.

Anna Gasol i Trullols. Filòloga i bibliotecària

La crisi progressiva del món editorial català, encetada el 1979, després de gairebé tres dècades de recuperació d'antigues empreses gràcies a la introducció en el mercat d'Amèrica Llatina i a la creació de nous segells de signe petit i mitjà, sembla no tenir fi. Cada vegada costa més configurar un mapa editorial català, com a conseqüència de l'evolució del sistema editorial que mostra concentracions financeres i comercials, i reagrupaments en el sector.

Tenim fresca en la memòria l'època en la qual l'editor tractava directament amb els autors i l'editorial era la cuina on es cuinaven les receptes dels llibres. Ens costa encara imaginar les nostres editorials com a grans empreses, amb un funcionament del tot semblant a qualsevol indústria, ferotgement immerses en les batalles dels enormes conglomerats del món de la comunicació.

Dos llibres agosarats atrauen l'interès de les editorials i els premis de l'altra banda dels Pirineus, i una novel·leta juvenil posa els punts sobre les is al fenomen de la immigració.

1991

Val a dir que, en definitiva, no es fa més que seguir la tendència global d'un sector de l'edició que ha de conjugar màrqueting, educació i lleure.

Durant els últims anys del segle passat, l'escenari editorial europeu va experimentar canvis considerables amb l'absorció d'editorials mitjanes per part dels grans grups de comunicació, per tal de controlar posicions estratègiques en el sector. André Schiffrin (*L'édition sans éditeurs*. París: La Fabrique, 1999), alertava llavors del perill que els editors estandarditzessin la producció per tal d'obtenir un producte susceptible d'agradar a un major nombre de compradors amb el perill de deixar de banda les obres més difícils, la rendibilitat de les quals només és apreciable a llarg termini. Al contrari del que els responsables editorials diuen en el moment de la compra, reflexionava l'autor, se sotmeten a la lògica del benefici immediat i la cultura de cada un dels segells que

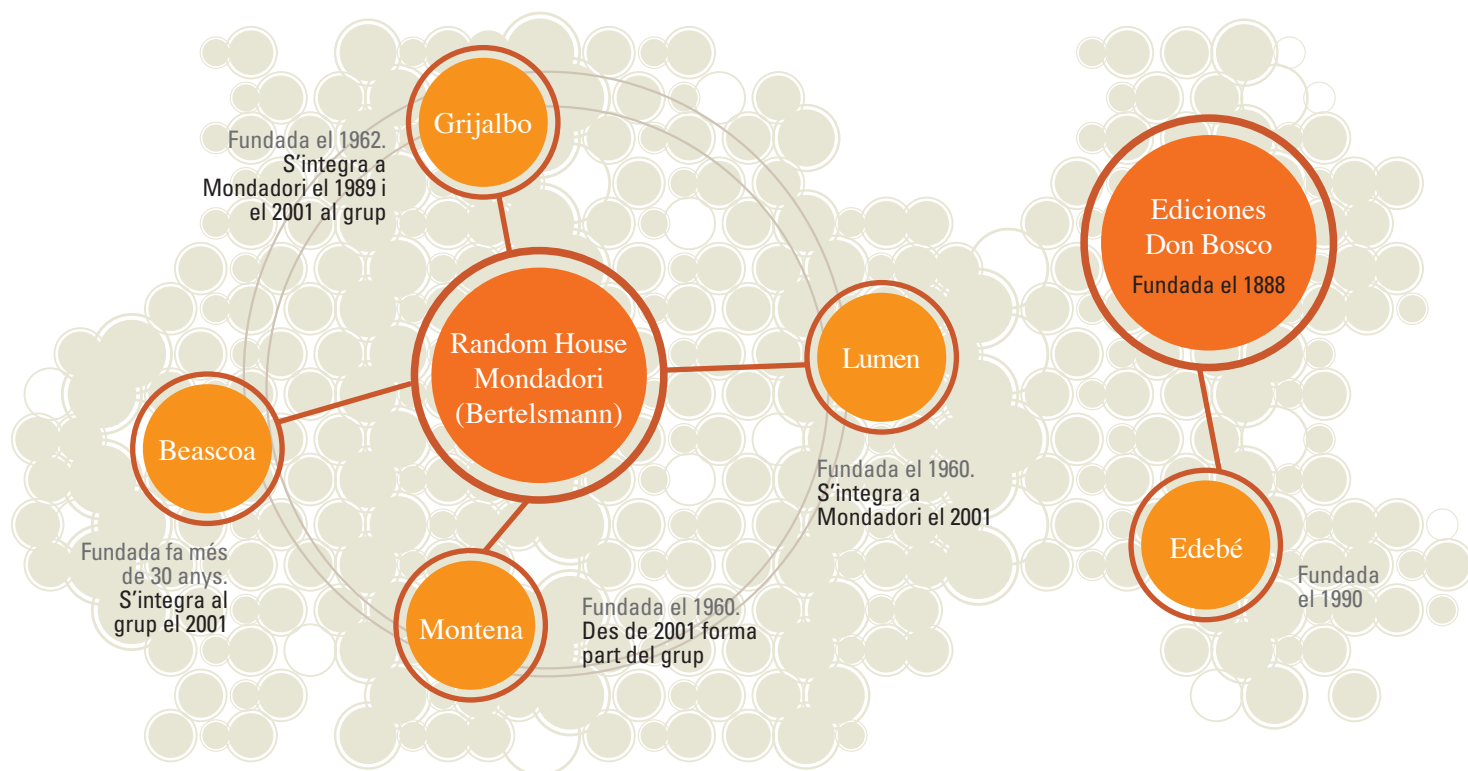
forma part del gran grup s'esborra davant la voluntat uniforme de fabricar *best-sellers*, amb la qual cosa la qualitat literària deixa de tenir futur.

El mes d'agost de 2006 es feia efectiva una gran operació financera en el món editorial català que canviava substancialment el panorama de l'edició en llengua catalana. El Grup 62 es reforçava i es convertia en un gegant editorial amb la incorporació del Grup Planeta i de la Fundació Enciclopèdia Catalana. «És la unió de tres grups que pensen que junts poden enfrontar-se als gustos dels lectors» perquè «l'edició en llengua catalana ha d'aconseguir ser més eficient, competitiva, creativa, és a dir, ha d'oferir títols més atractius als lectors», comentava Jesús Badenes a *La Vanguardia* (Cultura 27/08/2006). Rosa Maria Piñol, en la mateixa consulta efectuada per *La Vanguardia*, afirmava que la creació d'un grup d'aquestes característiques dibuixa un ma-

pa editorial en llengua catalana ben diferent del que existia fins al moment actual.

Els esquemes següents, que resumeixen l'actual composició del món editorial català, no queden complets si no fem referència a la història del llibre infantil i juvenil a Catalunya: **Història de la literatura catalana** de Caterina Valriu, publicada per Pirene el 1994. L'apèndix a la **Història de la literatura catalana** per Teresa Rovira titulat «La literatura infantil i juvenil» (Ariel, 1988, vol. 11). L'estudi de Ramon Bassa, **Literatura infantil catalana i educació (1939-1985)**, publicat per Moll el 1994, i especialment l'apartat II per al tema que ens ocupa, titulat «Els períodes històrics del llibre infantil català (1939-1985)», p. 37-72, així com l'article de Teresa Duran «L'evolució històrica al llarg del segle» en l'obra col·lectiva, **La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvis**. ICE, UAB, 2002, p. 31-45.

Vegem ara la composició editorial dels grups en l'actualitat:

Aquest any deu ser poètic, perquè ens ofereix el millor poemari per a infants del segle, a més d'un bestiari d'irreprotxable disseny gràfic. Una impecable novel·la històrica i una col·lecció d'art insòlita acaben d'arrodonir el ventall d'opcions editorials.

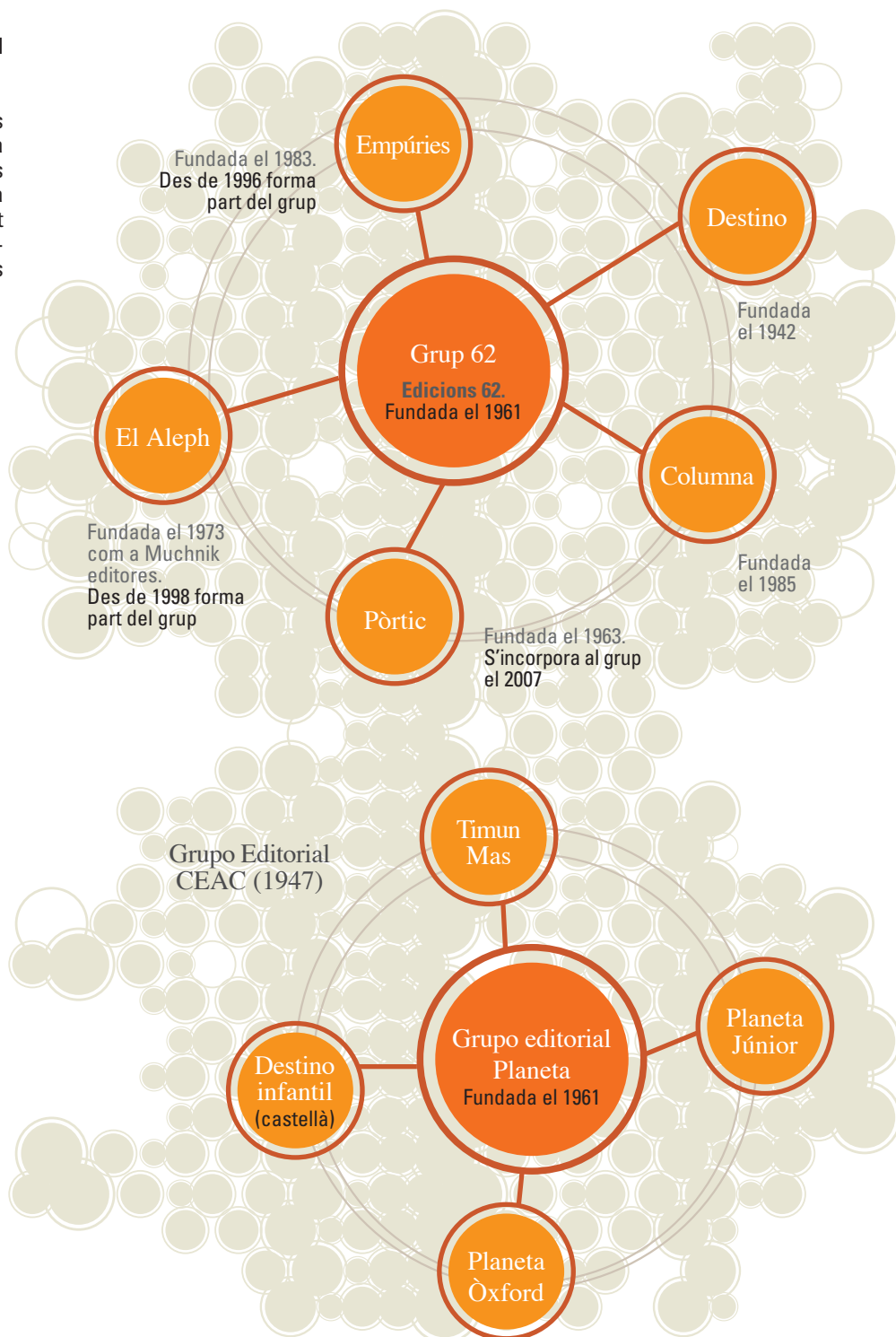
1992

Un cop d'ull al panorama editorial del segle xx

Tot tenint en compte que l'editorial Casals continua la seva trajectòria des de la seva fundació el 1870, passem a enumerar les editorials que han desenvolupat la seva activitat al llarg del passat segle, una part important de les quals perduren en l'actualitat (assenyalades amb asterisc), soles o absorbides pels grans grups.

Editorial	Any de fundació
Amy's 20	
SALVATELLA*	1922
MENTORA: JUVENTUD	
/JOVENTUT*	1923
BAGUÑA	1924
BARCINO	1924
CATALÒNIA	1924
EDICIONS DIANA	1925
EDICIONS LA MIRADA	1925
ALPHA	1926
CLARET*	1926
PROA*	1928
ESTEL	1929
Amy's 30	
MOLINO*	1930
EDICIONS CORT	1932
EL MOLL*	1934
POLÍGLOTA	
FLAMA	
ESTRELLA (VALÈNCIA)	
AGUILAR*	
NOGUER*	
Amy's 40	
DESTINO*	1942
TEIDE*	1942
AYMÀ	1944
SELECTA	1944
PLANETA*	1949
TORRE	1949
Amy's 50	
ALBERTÍ	1954
ESTELA	1958
NOVA TERRA	1959
PARRAMÓN*	1959
Amy's 60	
LUMEN*	1960
SANTILLANA*	1960
EDICIONS 62*	1961
FONTANELLA	1962
GRIJALBO*	1962
LA GALERA*	1963

Un any on predominen les novel·les històriques o d'aventura de qualitat, a més d'una col·lecció enginyosa i divertida per als més petits.

1993

CANO, Carles. *En què es diferencien el mar i un elefant?*
Il·lustr. Paco Giménez. Aura Comunicació.

DELGADO, Josep-Francesc. *Nima el sherpa.* Edicions B.

JANER MANILA, Gabriel. *Han cremat el mar.* Edebé.

PONS, Ponç. *Memorial de Tabarka.* Cruïlla.

RAYÓ, Eusèbia. *L'exèrcit dels innocents.* Barcanova.

Articles

Fundada el 1963.
S'integra al grup
el 1982

La Galera

Aymà (1944)

Fundació
Enciclopèdia
Catalana

Proa

Columna

Fundada el 1985.
Associada al
grup el 1991

Fundada el 1928.
Des de 1983 forma
part del grup

Fundada el 1976.
Adquirida pel
grup el 1996

La
Magrana

RBA

Fundada el 1998

Molino

Fundada el 1995.
Des de 2005
forma part del
grup

Serres

Fundada els anys 30.
S'integra al grup el
2004

PÒRTIC*	1963
NOGUER Y CARALT*	1967
DOPESA	1968
TUSQUETS*	1969
LITO	
FERNA	
JAIMES	
TÀBER	
TIMUN MAS*	
BRUGUERA	1954

Amy's 70

BEASCOA*	1975
LA MAGRANA*	1976
ONDA*	1979

Amy's 80

ELFOS*	1980
BARCANOVA*	1980
TÀNDEM*	1980
EMPÚRIES*	1983
CRUÏLLA*	1984
ALIORNA	1985
COLUMNA*	1985
BROMERA*	1986
EDICIONES B*	1986
COMBEL*	1987
PIRENE	1988
EL MÈDOL	1989
LYNX	1989
SALAMANDRA*	1989

Amy's 90

AURA COMUNICACIÓ	1990
EDEBÉ (infantil i juvenil)*	1990
MSV	1990
ALBA	1993
CASTELLNOU*	1994
SERRES*	1995
EL GALL*	1996
RBA*	1998
ZENDRERA ZARIQUIEY*	1997
AROLA	1998

A partir del 2000

EL ALEPH*	
BELLATERRA*	
CROMOSOMA*	
LA DESCLOSA*	
METEORA*	
EDICIONS DEL PIRATA*	
MEDITERRÀNIA*	
PERSPECTIVA EDITORIAL CULTURAL*	
ROCA*	
TUSCÀNIA*	
REI EDICIONS*	
EDICIONS DEL ROURE CAN ROCA*	
Sd EDICIONS*	

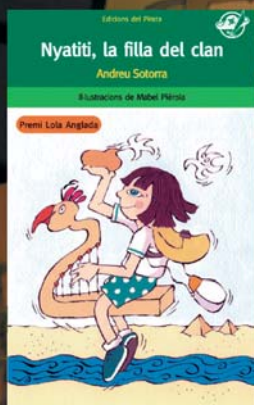
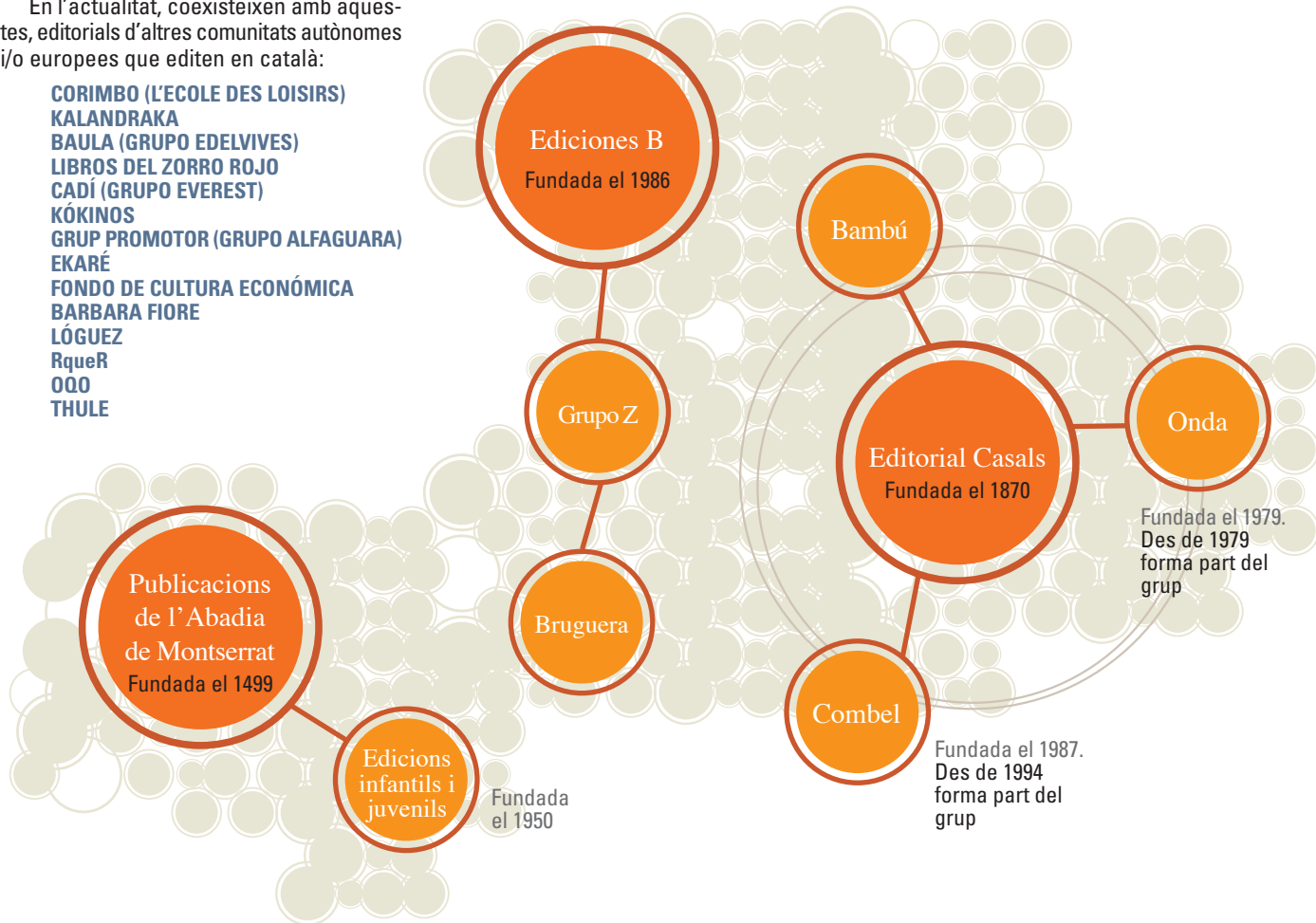
DALMASES, Antoni. Doble joc. Cruïlla.
TEIXIDOR, Emili. Cor de roure. Cruïlla.

Continua la tònica de l'any anterior... Cal fixar-se en el fet que, a poc a poc, es van perdent col·leccions innovadores de creació (que no d'adaptació rondallística) literària i gràfica per a infants petits.

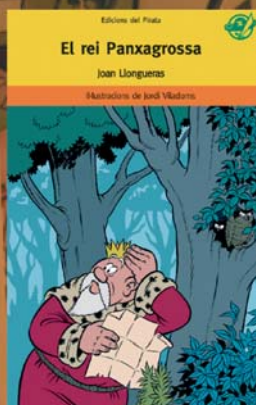
1994

En l'actualitat, coexisteixen amb aquestes, editorials d'altres comunitats autònomes i/o europees que editen en català:

CORIMBO (L'ECOLE DES LOISIRS)
KALANDRAKA
BAULA (GRUPO EDELVIVES)
LIBROS DEL ZORRO ROJO
CADÍ (GRUPO EVEREST)
KÓKINOS
GRUP PROMOTOR (GRUPO ALFAGUARA)
EKARÉ
FONDO DE CULTURA ECONÓMICA
BARBARA FIORE
LÓGUEZ
RqueR
OOO
THULE

Nyatiti, la filla del clan
 d'Andreu Sotorra
 ISBN: 978-84-96569-48-5

El rei Panxagrossa
 de Joan Llongueras
 ISBN: 978-84-96569-46-1

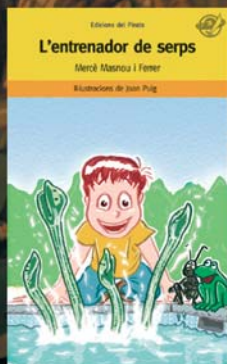
www.edicionsdelpirata.cat
editorial@edicionsdelpirata.cat

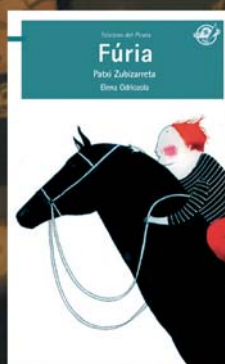
La maleta groga
 d'Ursel Scheffler
 ISBN: 978-84-96569-49-2

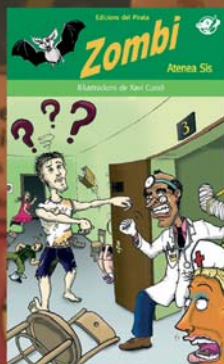
El rapte d'en Sebas
 de Jordi Ortiz
 ISBN: 978-84-96569-47-8

L'entrenador de serps
 de Mercè Masnou
 ISBN: 978-84-96569-42-3

Fúria
 de Patxi Zubizarreta
 ISBN: 978-84-96569-41-6

Zombi
 d'Atenea Sis
 ISBN: 978-84-96569-43-0

La llàgrima de la Lluna
 de Jordi Palay i Escardó
 ISBN: 978-84-96569-45-4

El Cel de les Paperines
 de Joan de Déu Prats
 ISBN: 978-84-96569-44-7